

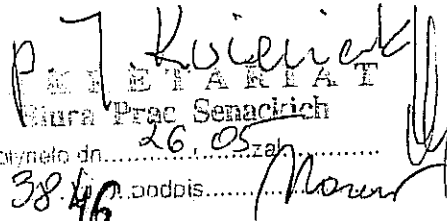

MINISTER ŚRODOWISKA

Maciej Nowicki

KZGWmsp-070/ 12 /2009/tk

Warszawa, dnia 26 maja 2009 r.

 KANCELARIA
 Biura Prac Senackich
 wpłynęło dn. 26.05.09
 nr. 3846 podpis.....

PAN
 BOGDAN BORUSEWICZ
 MARSZAŁEK SENATU
 RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

panu Pawłowi Klimowiczowi,

Nawiązując do oświadczenia pana senatora Pawła Klimowicza, ogłoszonego w dniu 22 kwietnia 2009 r. na 31. posiedzeniu Senatu RP, w sprawie realizacji zadań państwa w zakresie ochrony przed powodzią miasta Krakowa oraz propozycji zmian w przepisach ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne, poniżej przedstawiam następujące informacje.

Odnosząc się do kwestii stanu prac związanych z opracowaniem studium ochrony przeciwpowodziowej, uprzejmie informuję, iż w chwili obecnej miasto Kraków dysponuje aktualnymi materiałami dotyczącymi zagrożenia powodziowego, zarówno dla Wisły, jak i jej dopływów (Rudawy, Wilgi, Prądnika, Serafy oraz Dłubni). Informacje te pochodzą z następujących opracowań:

1. „Model oraz wizualizacja zagrożenia powodziowego dla rzeki Rudawy z wykorzystaniem oprogramowania MIKE FLOOD (modelowanie jedno- i dwu- wymiarowe)”, wykonany na zlecenie RZGW w Krakowie w roku 2007 przez DHI Polska Sp. z o.o.,
2. „Wielowariantowa analiza oraz wyznaczenie obszarów potencjalnego zagrożenia powodziowego dla rzeki Wisły w obrębie miasta Krakowa, na odcinku od stopnia Łączany do stopnia Przewóz, w kontekście wymogów oraz wdrażania Dyrektywy Powodziowej Unii Europejskiej”, wykonana na zlecenie RZGW w Krakowie w 2008 r. przez Biuro Prac Studialnych Andrzej M. Borowicz,
3. „Zasięg obszarów bezpośredniego i potencjalnego zagrożenia powodzią rzeki Wisły oraz jej dopływów: Dłubni, Prądnika, Rudawy, Serafy oraz Wilgi w granicach administracyjnych

Krakowa”, wykonany na zlecenie Urzędu Miasta Krakowa w 2008 r. przez Björnsen Beratende Ingenieure GmbH z Koblencji (Niemcy).

W związku z powyższym nie planuje się w najbliższym czasie wykonania studium ochrony przeciwpowodziowej dla rzeki Wisły. Studium to zostanie zastąpione w przygotowywanej obecnie nowelizacji ustawy Prawo wodne dokumentami wymaganymi dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie oceny ryzyka powodziowego i zarządzania nim, zwaną Dyrektywą Powodziową.

Dyrektywa Powodziowa dąży do zminimalizowania ryzyka oraz właściwego zarządzania ryzykiem, jakie może stwarzać powódź dla ludzkiego zdrowia, środowiska, działalności gospodarczej i dziedzictwa kulturowego. Zobowiązania nałożone na państwa członkowskie, wynikające z tej Dyrektywy, polegają na konieczności opracowania wstępnej oceny ryzyka powodziowego, map zagrożenia i ryzyka powodziowego, koordynacji działań we wspólnie zarządzanych dorzeczach międzynarodowych, a także opracowania planów zarządzania ryzykiem występowania powodzi i zapewnienie szerokiego procesu konsultacji społecznych.

Dyrektywa Powodziowa wymaga długoterminowego procesu planowania, który odbywać się będzie w trzech etapach. Pierwszy etap zakończony zostanie wykonaniem wstępnej oceny ryzyka powodziowego dla obszarów dorzeczy oraz związanych z nimi obszarów wybrzeża do grudnia 2011 roku. Na tej podstawie określone zostaną obszary, na których stwierdza się „istnienie znaczącego ryzyka powodziowego lub jego wystąpienie jest prawdopodobne”. Następnie do grudnia 2013 roku, państwa członkowskie sporządzą mapy zagrożenia i ryzyka powodziowego. Natomiast do grudnia 2015 roku sporządzone zostaną plany zarządzania ryzykiem powodziowym. Plany te, skoordynowane na poziomie obszaru dorzecza, muszą obejmować wszystkie aspekty zarządzania ryzykiem powodziowym, w szczególności działania ukierunkowane na zapobieganie, ochronę i właściwe przygotowanie, w tym prognozowanie powodzi i systemy wczesnego ostrzegania, z uwzględnieniem specyfiki poszczególnych obszarów dorzecza.

Zgodnie z Dyrektywą Powodziową, dla obszarów, gdzie występuje lub może wystąpić znaczące ryzyko powodzi, ustalone zostaną odpowiednie cele zarządzania ryzykiem powodziowym, ze szczególnym uwzględnieniem ograniczenia potencjalnych negatywnych konsekwencji powodzi przy wykorzystaniu, w możliwych przypadkach, nietechnicznych środków ochrony przeciwpowodziowej.

W dłuższej perspektywie czasowej zakłada się, iż ocena ryzyka powodziowego będzie modyfikowana i dostosowywana do zmieniających się warunków na obszarach dorzeczy, również tych związanych ze zmianą klimatu czy częstotliwością występowania powodzi.

Ważnym aspektem tej Dyrektywy jest aktywny udział społeczeństwa oraz przejrzystość postępowania. Państwa członkowskie są zobowiązane do publicznego udostępnienia wstępnej oceny ryzyka powodziowego, map zagrożenia i map ryzyka powodziowego oraz planów zarządzania ryzykiem powodziowym.

Odnosnie tzw. „węzła krakowskiego”, uprzejmie informuje, że zgodnie z informacjami otrzymanymi od Małopolskiego Zarządu Melioracji i Urządzeń Wodnych w Krakowie (MZMiUW), na zlecenie miasta Krakowa wykonana została ocena zasadności realizacji tego przedsięwzięcia. Opracowanie wykonane przez zespół pani prof. Elżbiety Nachlik potwierdza konieczność budowy kanału krakowskiego. Drugie opracowanie, wykonane na potrzeby przedsięwzięcia, zwraca uwagę na potrzebę wykonania kompleksowej analizy ochrony przeciwpowodziowej miasta Krakowa, jak również ustalenia właściwego poziomu bezpieczeństwa powodziowego dla tego miasta, który może być wyższy od obecnie obowiązujących norm krajowych.

MZMiUW stoi na stanowisku, że istnieje zasadność budowy kanału krakowskiego, niemniej jednak powinno się opracować studium wykonalności tej inwestycji wraz z oceną skuteczności przeciwpowodziowej kanału. Analiza hydrotechniczna powinna objąć odcinek poniżej wylotu kanału łącznie z oceną przepustowości stopnia wodnego Dąbie i stopnia wodnego Przewóz. Zgodnie z opinią MZMiUW, optymalny poziom bezpieczeństwa powodziowego Krakowa powinno się określać przepływem tysiącletnim.

Ponadto informuję, że modernizacja „węzła krakowskiego” była umieszczona na indykatywnej liście indywidualnych projektów kluczowych dla POIiŚ na lata 2007-2013, jednak w roku 2008 zadanie to zostało usunięte z listy.

Natomiast w kwestii modernizacji obwałowań rzeki Wisły w Krakowie, uprzejmie wyjaśniam, że zgodnie z przekazanymi przez MZMiUW informacjami, w chwili obecnej istnieją problemy z wdrożeniem do realizacji planowanych zadań inwestycyjnych, zwłaszcza inwestycji liniowych, co dotyczy także obwałowań. Proces inwestycyjny jest już opóźniony o ponad dwa lata ponieważ UMK – Wydział Architektury i Urbanistyki nie mógł wydać prawomocnej decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego. Ilość działek niezbędnych pod inwestycję wynosi ponad 500, przy czym ok. 1/3 nie posiada uregulowanego stanu prawnego. Powoduje to wydłużenie postępowania administracyjnego, w którym wymagane jest powiadomienie wszystkich stron będących uczestnikami procesu inwestycyjnego. Istnieją też przypadki, gdzie

jedna nieruchomość posiada kilkudziesięciu współwłaścicieli, a brak zgody jednego z nich poważnie utrudnia pozyskanie terenu pod inwestycję.

Modernizacja obwałowań w Krakowie ma docelowo objąć 100 km obwałowań. Od 1999 roku wykonano prace modernizacyjne na odcinku od stopnia wodnego Dąbie do stopnia wodnego Kościuszko o łącznej długości 25,2 km. W chwili obecnej opracowane są projekty budowlane, a także wydane decyzje lokalizacyjne oraz decyzje o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację przedsięwzięcia dla następnych 10,4 km. Podstawowym problemem pozostaje brak środków na wykupy terenów. Wojewoda małopolski nie przydzielił w 2009 roku żadnych środków na powyższe zadanie. Uniemożliwia to złożenie oświadczenia o prawie do dysponowania nieruchomością na cele inwestycyjne.

W chwili obecnej planuje się podpisanie porozumienia pomiędzy prezydentem miasta Krakowa i marszałkiem województwa o przeznaczeniu ponad 400 tys. zł. na wykup terenów pod pompownię w Lesisku (jedną z dwóch pompowni planowanych do realizacji). W sprawie dalszych wykupów marszałek województwa małopolskiego ma ponowić wystąpienie do wojewody o środki finansowe na ten cel.

Jednocześnie zaznaczam, że MZMiUW postuluje o umieszczenie na indykatywnej liście indywidualnych projektów kluczowych dla POIiŚ na lata 2007-2013 zadania przewidującego przebudowę 10,4 km obwałowań w Krakowie wraz z budową dwóch przepompowni, przy założeniu, że w latach 2009-2011 zostaną przydzielone środki finansowe na wykupy gruntów oraz postępowania wywłaszczeniowe, a realizacja prac budowlanych będzie zamknięcie do końca okresu programowania, tj. połowy 2015 roku.

Odnosząc się do propozycji wprowadzenia zmian w obowiązującej ustawie Prawo wodne podzielam pogląd wyrażony w oświadczeniu pana senatora, iż uregulowanie stanu prawnego nieruchomości zajętych pod różnego rodzaju urządzenia wodne jest słuszną inicjatywą, która umożliwi Skarbowi Państwa bardziej efektywne wykorzystanie posiadanego majątku. Pragnę jednak zauważyć, że z uwagi na skomplikowany charakter nieuregulowanych bądź nieujawnionych praw majątkowych, kwestia ta nie może być regulowana ogólnymi przepisami ustawowymi. Uregulowanie stanu prawnego nieruchomości wymaga jednak szczegółowego i indywidualnego podejścia do każdego przypadku.

Niejednokrotnie brak ujawnienia w księgach wieczystych i w ewidencji gruntów Skarbu Państwa, jako właściciela gruntów pod urządzeniem wodnym, nie wynika z braku nabycia praw do gruntu pod przeprowadzoną w latach ubiegłych inwestycją lecz z zaniedbań odpowiedzialnych za to instytucji. W okresie, gdy respektowanie praw własności nie było zgodne z dominującym

wówczas podejściem o wspólnej własności, nie przywiązywano wagi do wymaganych przepisami materialnymi wpisów. Wprowadzenie ogólnego przepisu o odszkodowaniach za grunt nieposiadający uregulowanych do końca praw własności może spowodować sytuację, iż Skarb Państwa zobowiązany będzie wypłacić odszkodowania za grunt nabyty zgodnie z wymaganiami ogólnych praw majątkowych.

Jednocześnie pragnę zaznaczyć, że wprowadzenie takiego przepisu szczególnego nakłada na Skarb Państwa obowiązek oszacowania skutków finansowych, obciążających budżet państwa. Niezbędnym bowiem jest, przed wprowadzeniem takiego przepisu, przeprowadzenie inwentaryzacji wszystkich nieruchomości związanych z obiektami hydrotechnicznymi, a następnie przeprowadzenie wyceny tych nieruchomości przez biegłego i zarezerwowanie w budżecie państwa środków na wypłatę odszkodowania. Przeprowadzenie wspomnianych działań, poprzedzających ścieżkę legislacyjną, może być poza możliwościami rezerw budżetowych.

Kolejną kwestią poruszaną w oświadczeniu pana senatora Pawła Klimowicza są utrudnienia w pozyskiwaniu przez inwestorów gruntów, pod planowane inwestycje (budowę nowych urządzeń hydrotechnicznych), o nieuregulowanym stanie prawnym. Propozycja wprowadzenia przepisu, o treści zaproponowanej w oświadczeniu, w żaden sposób nie wpłynie na usprawnienie procesów inwestycyjnych polegających na budowie nowych budowli hydrotechnicznych. Spory dotyczące praw własności do rzeczy (w tym także do nieruchomości gruntowych) są procesami, do których rozstrzygnięcia upoważnione są sądy powszechne.

Z up. MINISTRA
PODSEKRECIARZ STANU

Bernard Błaszczak

Do wiadomości:

Departament Spraw Parlamentarnych w KPRM